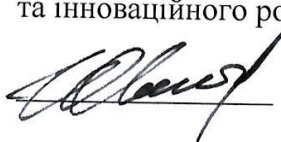

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра духових та ударних інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант ОНП «Музичне мистецтво»
магістерського рівня вищої освіти,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

”_25_”_червня_2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

 М. КУШНІР

”_25_”_червня_2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів,
доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

”_25_”_червня_2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНСАМБЛЬ**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-наукова програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тром- бон», «Туба»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової підготовки (ОК 3.4.2)
Загальний обсяг	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Форма підсумкового контролю	Атестаційний екзамен
Термін викладання	1-3 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «АНСАМБЛЬ» для профілізацій «Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тромбон» і «Туба» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробники:

СТАРКО Володимир Григорович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри духових та ударних інструментів.

Савельєв Олександр Євгенович – старший викладач кафедри духових та ударних інструментів

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри духових та ударних інструментів

від ”_16_” _червня__ 2021 р., протокол № __6__.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих виконавців на духових інструментах, що володіють специфікою ансамблевого музикування.

Основним завданням дисципліни є навчання студентів особливостям гри у складі ансамблю *духових* інструментів та професійному застосуванні набутих ними знань і навичок у майбутній фаховій педагогічній і виконавській діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність спілкування іноземною мовою.
- ЗК2.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК3.** Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
- ЗК4.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7.** Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК8.** Здатність працювати у міжнародному контексті.
- ЗК9.** Здатність працювати автономно
- ЗК10.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК2.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК3.** Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики /.
- СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
- СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.

РН2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

РН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5. Вибудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / музикознавчих дисциплін / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами			
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри				
						Всього (денна/заочна)	у тому числі:			1	2	3	4	
	лекції	Індивідуальні	Практичні (денна/заочна)				Кількість тижнів в семестрі							
	15	15	15		15									
Ансамбль	1,2	3	4	6	180	67/30	-	-	67/30	113/150	1,5	1,5	1,5	-

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
					лекції	Індивідуальні		Практичні (денна/заочна)
I		4	120	45/20			45/30	75/100
	1	2	60	22/10			22/10	38/50
	2	2	60	23/10			23/10	37/50
II		2	60	22/10			22/10	38/50
	3	2	60	22/10			22/10	38/50

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I – II - III семестри

Твори підвищеної складності. Ансамблі для 2–5 або більше виконавців.

1. Два твори для двох виконавців
2. Один твір для трьох виконавців
3. Один твір для чотирьох та більше виконавців
4. Читання з аркуша

Практичні заняття

I курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
1 семестр			
1	Тема 1	Два твори для двох виконавців	11/5
2	Тема 2	Один твір для трьох виконавців	11/5
Разом			22/10
2 семестр			
3	Тема 1	Один твір для чотирьох та більше виконавців	23/10
Разом			23/10
Всього годин			45/20

II курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
4	Тема 1	Два – три твори для різних складів	11/5
5	Тема 2	Читання з аркуша	11/5
Разом			22/10

Самостійна робота

I курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
1	Теми 1-2	Опрацювання виконуваних творів.	35/47
2	Підсумковий контроль (екзамен)		3/3
2 семестр			
3	Тема 1	Робота над інтонацією і художнім змістом.	34/47
4	Підсумковий контроль (екзамен)		3/3
Всього годин			75/100

II курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
5	Теми 1-2	Робота над втіленням художнього образу програмного репертуару.	25/37
6	Підсумковий контроль (залік)		3/3
4 семестр			
7	Підсумковий контроль (Атестаційний екзамен)		10/10
Всього годин			38/50

Послідовність проходження репертуару, а також обсяг творів визначається викладачем довільно, у залежності від творчого потенціалу та індивідуальних особливостей розвитку кожного студента в певному складі ансамблю. Під час навчання викладач повинен враховувати й необхідність охоплення (у межах зазначених розділів) якомога більшої кількості творів різних за змістом, формою та жанрами.

До екзаменів, заліку та атестаційного екзамену допускаються студенти, які виконали семестрові тематичні вимоги.

1. Зміст програмних планів-мінімумів студентів

Індивідуальний програмний план-мінімум студентів під час проходження дисципліни “Ансамбль дерев’яних духових інструментів” складається з репертуарних списків, які містять твори з таких основних розділів:

1. Ансамблі (в аранжуванні для різних складів виконавців) композиторів XVII–XX ст.: Й. Гайдна, В. Моцарта, Г. Генделя, Ф. Дев’єна, Л. Бетховена, М. Лисенка, С. Прокоф’єва, А. Дворжака, Г. Телемана та ін.
2. Оригінальні твори для різних складів ансамблів композиторів XX ст.: А. Рейха, В. Брунса, Б. Савельєва, С. Орфєєва, Ж. Колодуб, Л. Колодуба, В. Козаренка та ін.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під “суб'єктивним”, в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під “об'єктивним” – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. Базове поняття критерію оцінки – це “художнє враження”, яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Відмінно А (90-100) – найвище художнє враження.

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання). Володіння звуком належної якості, динамікою, виявлення належного розуміння особливостей стилістики виконуваних творів, відсутність порушень у фразуванні.

Високий ступінь технічної майстерності: блискуча віртуозність, володіння звуковою палітрою, впевнене виконання напам'ять. Володіння правильною технологією виконавського процесу, штриховою технікою, технікою звукоутворення та артикуляцією

Досконале виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення). Виявлення артистизму, виразовості, дотримання норм сценічної поведінки;

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Висока працездатність.

Добре В (82-89), С (74-81) – добре художнє враження.

Добрий ступінь обдарованості: музикальність, артистизм, виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Добрий ступінь володіння технічними ресурсами, володіння різноманітною звучністю.

Добре виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Добра працездатність.

Задовільно D (64-73), E (60-63) – посереднє художнє враження.

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Задовільне виконання програми: середній рівень складності, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, недостатнє професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Середня працездатність.

Незадовільно FX (35-59) – незадовільнє художнє враження
(з можливістю повторного складання екзамену або заліку)

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музичальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільне виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Низька працездатність.

Незадовільно F (0-34) – незадовільне художнє враження
(з обов'язковим повторним вивченням матеріалу екзамену або заліку)

Низький ступінь обдарованості. Відсутність музичальності, артистизму, недостатня стабільність виконання. Низьке володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Низький рівень виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, відсутність виконавського мислення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Ансамбль» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
 2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
 3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
1. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на атестаційному екзамені.
 - 2.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бодак Я. А., Соловей Л. М. Українська та зарубіжна музичні літератури. Навчальний посібник.
2. Вакалюк П. В. Український художньо-дидактичний репертуар для труби – 2012.
3. Горбаль Я.М., Горбаль В.Я. Методика проведення індивідуальних занять з гри на духових та ударних інструментах: Навчально-методичний посібник. - Львів: Посвіт, 2019. - 76с. ISBN 978-617-7835-36-2
4. Григор'єв Г. М. Робота з ансамблями музичних інструментів духового оркестру.
5. Громченко В.В. Духове соло в європейській академічній композиторській та виконавській творчості 20 - початку 21 ст. (тенденції розвитку, специфіка, систематика): монографія. Київ - Дніпро: ЛІРА, 2020. - 304с. ISBN 978-966-981-349-7
6. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. – Збірник наукових праць/Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Випуск 13. – Рівне, РДГУ: «Волинські обереги», 2021. – 180с
7. Лостко В. Б. Історичні виміри виконавства на мідних духових.

8. Романовський В. Виконавство на духових інструментах в сучасних умовах – 2017.
9. Слупський В. В. Становлення та розвиток ансамблю мідних духових інструментів від витоків до кінця XVIIст. – 2009.
10. Старко В. Г. Специфіка роботи педагога духового камерного ансамблю – 2010.

Рекомендована література.

БАЗОВА

Орієнтовний семестровий програмний репертуар
дисципліни «Ансамбль»

1 курс (I–II семестри)

Ансамблі для 2–5 або більше виконавців

Бах Й.	Прелюдія і fuga ре-мінор для двох труб, валторни, тромбона та туби
Бетховен Л.	Квінтет
Ботса Є.	Три п'єси для квартету дерев'яних духових інструментів
Брідж Ф.	Дивертисмент
Буаморт'є Й.	Квартети для флейт
Василевський Г.	Варіації в стилі «Фламенко» для чотирьох труб
Вівальді А.	Концерт для флейти, гобоя і фагота
Габріеллі Дж.	Соната для двох труб та двох тромбонів
Гайде Г.	Сюїта для чотирьох тромбонів
Гайлн Й.	Лондонське тріо для двох флейт і фагота
Гебауер Ф.	Тріо
Данці Ф.	Квінтет Мі-бемоль мажор
Дворжак А.	Слов'янський танець №2
Дескампс Й.	Сонатина для двох саксофонів з фортепіано
Дума Л.	Квартет для чотирьох валторн
Зносько	Боровський О. Квартет
Іршаї Є.	Легенда для трьох тромбонів
Іршаї Є.	Шкульдигаючі тромбони для трьох тромбонів
Йогуртіс В.	Квінтет
Ковач Н.	Дивертисмент для трьох труб та двох тромбонів
Колодуб Ж.	Українська сюїта для квінтета
Колодуб Л.	Українська карпатська рапсодія (фінал) для чотирьох тромбонів та туби
Корчмар Г.	Бароко-сюїта для двох труб та двох тромбонів
Крайцер К.	Дует для двох кларнетів
Леклер Ж.	Дует для саксофонів До мажор
Леклер Ж.	Дует для саксофонів Ре мажор
Лисенко М.	Квінтет
Мартон І.	Сюїта для двох труб, двох тромбонів та туби
Моцарт В.	Дивертисмент для октету духових інструментів Мі-бемоль мажор

Моцарт В.	Дует для двох флейт
Моцарт В.	Дуети для двох гобоїв
Моцарт В.	Квінтет
Моцарт Й.	Серенада для двох труб, валторни, тромбона та туби
Мягі Е.	Квінтет
Отс К.	Квінтет
Перре М.	Quatuor для чотирьох тромбонів
Пуленк Ф.	Соната для кларнета і фагота
Пуленк Ф.	Тріо для гобоя, фагота і фортепіано
Рейха А.	Квінтет до мінор
Рейха А.	Квінтет Мі-бемоль мажор
Россіні Д.	Квартети
Савельєв Б.	Квінтет
Сміт Т.	Квартет для чотирьох кларнетів
Таранов Г.	Квінтет
Телеман Г.	Концерт для чотирьох тромбонів
Телеман Г.	Шість сонат для двох фаготів
Томазі А.	Сюїта для трьох труб
Фогель Ф.	Концертний вальс для чотирьох тромбонів
Шамо І.	Український квартет

ДОПОМІЖНА

Під час проходження дисципліни «Ансамбль» рекомендується читання творів з листа:

Ботвінов І.	Танець
Брамс Й.	Словянський танець №8 для чотирьох тромбонів
Верді Д.	Квартет з опери «Ріголетто»
Вівальді-Бах	Концерт для чотирьох тромбонів
Гершвін Дж.	Голуба рапсодія (фрагмент) для чотирьох тромбонів
Дініку Дж.	Хора стакато для двох труб, валторни, тромбона та туби
Дума Л.	Квартет для чотирьох валторн
Зноско-Боровський А.	Скерцо для трьох фаготів
Кох Я.	Квінтет
Лисенко М.	Сарабанда
Паїзіелло Д.	Дивертисменти
Салменхаара Є.	Квінтет
Спісак М.	Сонатіна
Тібор Г.	Інтродукція, тема з варіаціями для чотирьох тромбонів
Тсонтакіс Г.	Hansel для двох труб, валторни, тромбона та туби
Шварц Л.	Квартет